

Πηγή: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 75

Ημερομηνία έκδοσης: 23-02-2020

Επιφάνεια: 611.21 cm² Αρθρογράφος:

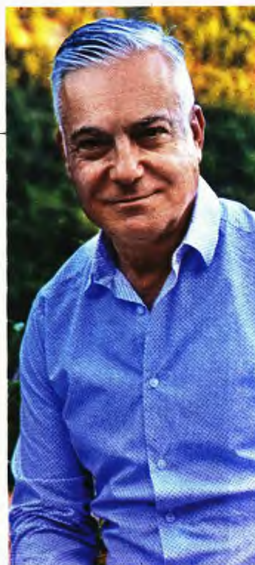
Κυκλοφορία: 55380

Θέματα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Περιήγηση

Ο Νίκος Βατόπουλος

Ταξίδι στην ψυχή των πόλεων

Ο Νίκος Βατόπουλος επισκέπτεται 24 ελληνικές πόλεις και η ματιά του αποτυπώνεται σε ένα σύγχρονο ταξιδιωτικό κείμενο

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΛΟΓΑΡΑ

Οπου και να ταξιδέψω είναι ο τίτλος – σφαιρικής πνοής – που δίνει ο Νίκος Βατόπουλος στο καινούργιο του βιβλίο. Και, παραλείποντας το πασίγνωστο υπόλοιπο «...η Ελλάδα με πληγώνει», προσθέτει στον πρόλογο τη δική του φωτεινή εκδοχή: «Βλέποντας την Ελλάδα ξανά». Στόχος του, να μας συσπείρει ξανά τον τόπο μέσα από τη δική του ματιά. Επισημαίνοντας κυρίως τα εναπομείναντα πολύτημα και ανθεκτικά ακόμα: κτίρια των πόλεων, δρόμους και γωνιές που ανακαλούν στους τωρινούς το παρελθόν τους. Το ύφος και το ήθος μιας ολοκληρωμένης χώρας.

Ο **συγγραφέας** καταγράφει την ανάσα – ζεστή κι αισθητική – των πιο απλών αντικειμένων που περνούν απαρατήρητα, αφημένα στη σιωπή. Ανιχνεύει κι αυτός, όπως κάποιοι άνθρωποι που «καταδεχτικοί στα τυποτένα πράγματα δοξολογούν τα πιο φτηνά κι ασήμαντα: μια ψάθινη καρέκλα ξεφραγμένη στην αυλή, δυο κουρτινάκια κεντημένα πίσω απ' τα τζάμια ενός παμπάλαιου παραθύρου, μια κατσαρόλα αλουμινένια που ήρθε η ώρα της να γίνει γλάστρα». Γι' αυτό, ίσως, έχεις την αίσθηση ότι δεν σου μιλά για πόλεις αληθινές, αλλά σου αφηγείται ένα παραμύθι. Που όμως το έχεις ζήσει στο μακρινό παρελθόν. Και ξάφνου ζωντανεύει. Οι πόλεις μοιάζουν τώρα σαν εκείνες τις «αόρατες πόλεις» του ήθαο Καλβίνο. «Μέσα από τις στρώσεις του χρόνου, γάζες μισοδιάφανες, σαν τούλια που τυλίγουν το ίζημα της μνήμης, αναφέρεται επιτακτική η ανάγκη μιας νέας σχέσης με τον τόπο». Η ματιά του είναι μια κάμερα που καταγράφει όχι μόνο προσόψεις και επιφάνειες αλλά διεοδύει και στην ψυχή των πραγμάτων. Εκκμιαεύει το ύφος τους, την ιστορία των ανθρώπων που περπάτησαν στους δρόμους. Που έζησαν εντός τους, ερωτεύτηκαν, ή έφυγαν απ' τη ζωή μοναχικοί και ξεχασμένοι.

Ο λόγος του Βατόπουλου διεισδύοντας στον ψυχισμό των πόλεων και όσον έζησαν σ' αυτές κάνει τις άγνωστες μορφές τους ορατές και μοιάζει να δίνει σχήμα και μορφή στα αισθήματα. Έχει έναν τρόπο μοναδικό να ανταδικά ο χώρος. Να αντλεί το πρωτογενές του υλικό από την πηγή που το γεννάει. Είναι ταξιδιώτης με την παλιά σημασία της λέξης. Συνεχίζει τον τρόπο που κατέγραφαν τις ταξιδιωτικές τους εντυπώσεις οι περιηγητές, οι παλιοί προσκυνητές. «Κατοικεί τον χρόνο» και αρέσκειται, όπως έλεγε ο Μπαζζακ, «στη γαστρονομία του ματιού». «Για

να παρατηρείς τον κόσμο γύρω σου και τη ζωή στις λεπτομέρειες πρέπει να σου αρέσει να περπατάς» ομολογεί ο **συγγραφέας**. Πράγμα που σημαίνει ότι έχει την έγνοια για τον Άλλον. «Τι κάνουν οι άλλοι άνθρωποι όταν φεύγουν από τον δημόσιο χώρο;» αναρωσιέται. Χωρίς την περιέργεια δεν μπορείς να ανακαλύψεις τον Άλλον γιατί «ο Άλλος είναι πάντα άλλος». Μα ούτε και τον εαυτό σου, θα πρόσθετα, αφού «το να υπάρχει, είναι να βγαίνεις συνεχώς από τον εαυτό σου και να ξαναγυρνάς» όπως λέει ο **Στανισλάς Μπρετόν**. Αυτές οι αναζητήσεις λοιπόν είναι κάτι περισσότερο από απλές περιηγήσεις: είναι τα πρώτα βήματα στις άγνωστες απρασιούς του μέσα κόσμου, οι πρώτες απόπειρες αυτοσυνειδησίας: αλλά και οι όροι της εθνικής αυτογνωσίας.

Ο Νίκος Βατόπουλος έχει ένα σημαντικό πλεονέκτημα: θαρρείς ότι οι λέξεις έρχονται οι ίδιες και τον βρίσκουν, δεν τις ψάχνει. Χρησιμοποιεί τον μεταφορικό λόγο (της λογοτεχνίας) και τον κυριολεκτικό (της φωτογραφικής αποτύπωσης). Αναμειγνύει το ρεαλιστικό και το ποιητικό στοιχείο με τόσο ισορροπημένη δοσολογία που δεν πνίγει η μία γλώσσα την άλλη. Αλλά δένουν οι οσμές τους, οι χυμοί τους και μένει η τελική τους γεύση στην ψυχή και στο μυαλό του αναγνώστη. Όπως η λεπτή γεύση ενός εξάισιου φαγητού στον ουρανίσκο.

Ο αργός ρυθμός που ο Βατόπουλος επιβάλλει στη ροή του λόγου, καθορίζει και τον ρυθμό ανάγνωσης του κειμένου του (πράγμα που συμβαίνει μόνο με την επεξεργασμένη γλώσσα της λογοτεχνίας).

Ποια είναι λοιπόν η άποψή του για τις 24 πόλεις τις οποίες περιηγείται; «Δοσκολα μπορώ να φανταστώ την ανάταξη της χώρας χωρίς τον επανασχεδιασμό των ιστορικών πόλεων της. Η αστική αναδιάρθρωση της χώρας πρέπει να είναι το νέο συνεκτικό εθνικό όραμα». Από το όραμα του **συγγραφέα** που διατυπώνεται in vivo, με τις περιγραφές και τις αφηγήσεις καθιστά την έκδοση κάτι περισσότερο από μια απλή περιήγηση.

Ο κ. Κώστας Λογαράς είναι λογοτέχνης, ποιητής και θεατρικός **συγγραφέας**.

ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Οπου και να ταξιδέψω

Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2019, σελ. 352, τιμή 18,80 ευρώ